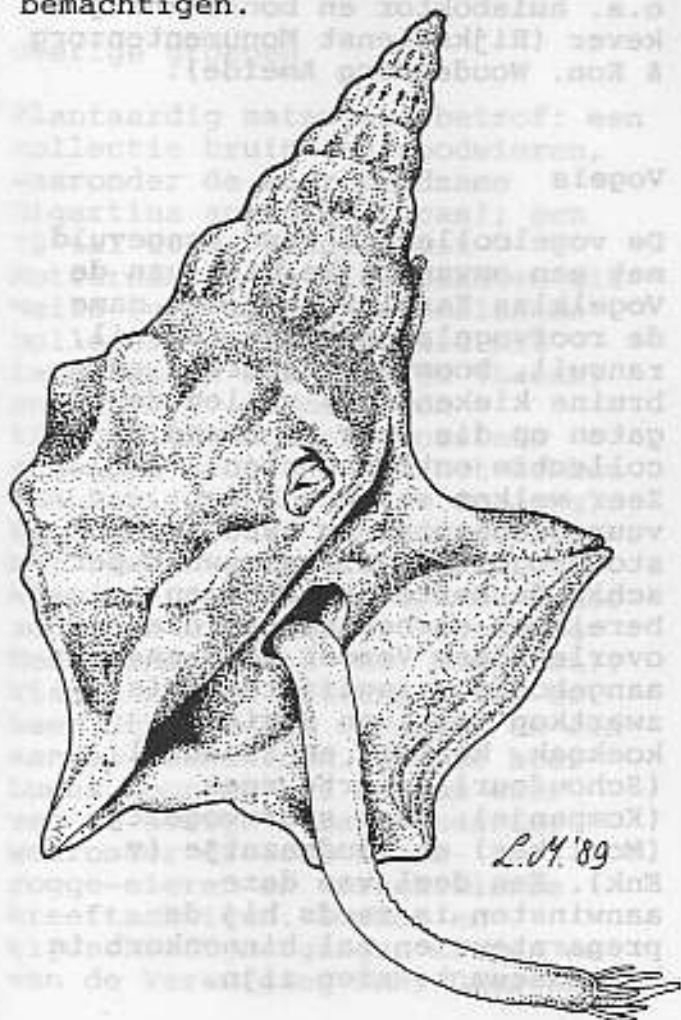

Aporrhais pespelicani, tehuis voor een wormachtige.

Enige tijd geleden waren Guus Gulden en ondergetekende te gast bij een bevriende Belgische verzamelaar.

Niet alleen hadden we een bijzonder gezellige dag; we keerden huiswaarts met verscheidene ten geschenke gekregen schelpen.

Hieronder bevonden zich o.a. enkele exemplaren van *Aporrhais pespelicani* (Linnaeus, 1758). Daar deze schelpdieren tot de Superfamilie STROMBACEA behoren en deze Superfamilie mijn onderwerp van studie is, hadden deze exemplaren mijn speciale aandacht. Beide exemplaren waren dood verzameld en de mondopeningen waren gevuld met verharde modder. In deze modder bevond zich een klein rond gaatje veroorzaakt door booractiviteiten van een kleine tweekleppige. Dus was onze belangstelling gewekt, en ik nam de twee exemplaren mee naar huis om te tekenen alvorens ze gekraakt zouden worden om de er naar alle waarschijnlijkheid zich erin bevindende schelpjes te bemachtigen.

We schakelen over naar vandaag. Tot op heden was het er nog niet van gekomen de schelpen op papier te vereeuwigen, en dit is maar goed ook, want de schelpen kraken had geen oplossing voor ons raadsel gegeven. De oplossing vond ik bij toeval in het boekje "SEASHORE" (Collins Pocket Guide to the Seashore, van John Barrett & C.M. Yonge, 1958).

Op zoek naar een afbeelding van een krabbesoort ter determinatie bleef mijn blik rusten op de volgende tekst:

"Schelpen van *Aporrhais pespelicani* en *Turritella communis* kunnen gevonden worden gevuld met modder, met daarin een klein rond gaatje in de mondopening van de schelp. Verder valt er niets te zien, tenzij de schelp in zeewater wordt geplaatst. Dan verschijnt er uit het gaatje een lang grijs buisje, dat na enig rondsnuffelen weer langzaam terugtrekt. Dit is de proboscis (slurf) van PHASCOLION STROMBI."

Enkele boeken en een kwartier later leren we dat PHASCOLION STROMBI een worm-achtige is uit de klasse GEPHYREA (Brugdieren). Vroeger beschouwde men de klasse Gephyrea als een schakel tussen de diverse stammen van wormen en zeekomkommers, maar tegenwoordig is de klasse Gephyrea verdeeld in drie stammen, de PRIAPULIDA, SIPUNCULIDA en ECHIURIDA. Deze stammen zijn niet met elkaar verwant en vormen ook geen schakel tussen genoemde wormen en stekelhuidigen.

Terug naar onze *Aporrhais*-schelpen.

Ook al hebben we niet de beschikking over het stoffelijk overschot van onze *Aporrhais*-bewoner, het is vrijwel zeker dat we hier te maken hebben met *Phascolion strombi* uit de stam SIPUNCULIDA. De soortnaam "strombi" geeft aan dat het dier voorkomt in schelpen van de Superfamilie Strombacea, en *Aporrhais pespelicani* uit het geslacht *Aporrhais*, familie *Aporrhaidae* behoort zoals reeds opgemerkt tot deze Superfamilie. Ter aanvulling op de tekst van Barrett & Yonge nog de vermelding dat ook de schelpen van *Dentalium*

entalis en de kokertjes van Pectinaria koreni een welkome behuizing voor Phascolion strombi vormen.

Tekst en tekening:

Leo Man in 't Veld
met dank aan Guus Gulden

Beknopte literatuur:

Collins Pocket Guide to the Seashore - Barrett & Yonge, 1958
Elseviers Gids van Strand & Kust - A.C. Campbell, 1985
Het Leven Der Dieren - Grzimek, Deel 1, Lagere Dieren, 1975

**Elke
6 minuten
vindt er
een olifant
de dood.**

U kunt het moorden stoppen.

Steunt u alstublieft het Wereld Natuur Fonds.
Voordat het te laat is...

GIRO 25 ZEIST.

Uit het aanwinstenboek
(juli t/m december 1989)

De insektencollectie heeft inmiddels al een aantal vaste schenkers. Zo ontvingen we van de heer Vis een veertigtal vlinders uit Turkije (*Pseudochara lydia*) en Zweden. De heer Visser schonk een vijftigtal vlinders uit zijn collectie afkomstig uit Italië, Frankrijk en Oostenrijk. De collectie dansvliegen (*Empis*) werd weer uitgebreid met drie soorten door de heer v/d Goot. Ook de heer Coene kwam weer langs met een doos vol palearctische dagvlinders. Door de inspanningen van John de Vries begint de verzameling Pijlstaarten (*Sphingidae*) ook te groeien. Hij schonk twintig soorten uit Thailand. Losse aanwinsten betroffen: een "gouden tor" (*Potosia speciocyssa*) uit R'dam (Wasman); een fors wespenest uit Rhooen (Heezen); een kelderkever (*Blaps micronata*) uit Haarlem (Hendriks); een spekkever uit een vogelskelet (Kompanje) en verschillende stukken hout met vraatschade van o.a. huisboktor en bonte knaagkever (Rijksdienst Monumentenzorg & Kon. Woudenberg Ameide).

Vogels

De vogelcollectie werd aangevuld met een omvangrijke gift van de Vogelklas Karel Schot. Met name de roofvogels en uilen (bosuil, ransuil, boomvalk, sperwer en bruine kiekendief) vullen de gaten op die door de brand in de collectie ontstaan zijn. Zeer welkom waren ook een vuurgoudhaantje en twee stormvogeltjes die verzwakt per schip de Rotterdamse haven bereikten en het helaas niet overleefden. Verder werd ons aangeboden: zanglijster (*Vis*) zwartkop (mw. van Strien), koekoek, kerkuil en steenuil (*Schoufour*), zwarte mees (*Kompanje*), vaal stormvogeltje (*Moeliker*) en goudhaantje (*v. Enk*). Een deel van deze aanwinsten is reeds bij de preparateur en zal binnenkort in het museum te zien zijn.

In ruil voor de (onwelriekende) macereer-activiteiten die het tweetal Post & Kompanje in het museum ontplooiën, wordt een basis gelegd voor een goed gedocumenteerde verzameling vogelskeletten. Daarover een volgende keer meer.

Zoogdieren

De heer Roderkerken vond weer een mammoetbot op de Maasvlakte en wist ook de Westzeedijk 345 weer te vinden: deze keer een fragment van een bekken. Verder werd ontvangen: wervel van wolharige neushoorn (v. Vlodrop); hielbeen (volgens de experts een soepbeen) van een rund (Moeliker); complete schedel en kaken van dromedaris uit Libië (Zuidgeest); opgezet bruinbehaard gordeldier (Apon) en huisspitsmuis (Lucas).

De verzameling sub-recente menselijke skeletresten werd weer aangevuld met drie schedels, een doos vol botten en negen gehoorbeentjes (Kompanje). De Vogelklas Karel Schot schonk een aantal schedels van katachtigen.

Overige groepen

Plantaardig materiaal betrof: een collectie bruin- en roodwieren, waaronder de zeer zeldzame *Gigartina acicula* (Lucas); een 15-tal wilde planten uit Rotterdam en ca. 100 planten uit Heilo (v/d Voet). De molluskencollectie werd aangevuld met landslakken uit Turkije (Lucas) en Benin (v. Vondel) en tientallen monsters fossiele schelpen (eocéen) uit het bekken van Parijs (Kompanje & de Jong). Een curiositeit was een doosje met bewerkte opercula (afsluitklepjes) van de zogenaamde turboschelpen uit Malang, voormalig Nederlands Indië (mw. Manschot). Vissen werden ontvangen van de heer Strack: een vorskwab en een aantal zeenaalden. Ook de heer Lucas voorzag het museum weer van de nodige strandvondsten, waaronder diverse haai- en rogge-eieren en verschillende kreeftachtigen. Boeken en tijdschriftjaargangen kregen we van de Vereniging NMR, Diergaarde

Blijdorp en de heren Loeff, Plaisier, v/d Weerd, Molin en Reumer.

Kees Moeliker

**Van
de 100.000
neushoorns
zijn er
nog 4.000
over.**

U kunt het moorden stoppen.

Van de 100.000 neushoorns in 1960 zijn er nu nog hooguit 4.000 over. Er zijn er dus reeds 96.000 afgeslacht.

De reden? Sieraden en dubieuze medicijnen. Daar moet een einde aan komen.

Het Wereld Natuur Fonds probeert daarom alle neushoorns aan een veilig reservaat te helpen. Uw hulp is een geweldige steun in de strijd tegen het uitroeien van deze prachtige dieren.

Vergeet daarom vooral niet op uw bank- of girooverschrijving, ten gunste van Wereld Natuur Fonds, giro 25, Zeist, melding te maken van 'Neushoorns'.

Wanneer u minimaal f 27,50 overmaakt, bent u bovendien voor een jaar donateur en u ontvangt ons tijdschrift 'Panda'. Maar het meest belangrijke is natuurlijk, dat u er op die manier voor zorgt dat iedere cent op de juiste plaats terecht komt...

GIRO 25 ZEIST.

